

Cuprins

PARTEA I. INFRACTORUL

Capitolul I. Persoana fizică – subiect activ de drept penal	5
1.1. Aspecte generale privind persoana fizică – subiect activ de drept penal	5
1.2. Condițiile care trebuie îndeplinite pentru ca persoana fizică să fie subiect activ al infracțiunii	7
Capitolul II. Persoana juridică – subiect activ de drept penal	15
2.1. Aspecte generale privind persoana juridică – subiect activ de drept penal	15
2.2. Personalitatea persoanei juridice – element fundamental al existenței sale ca subiect de drept penal	16
2.3. Tipuri de persoane juridice	19
2.3.1. Persoane juridice de drept public. Imunitatea penală a persoanelor juridice de drept public	19
2.3.2. Persoane juridice de drept privat	21
2.3.3. Persoane juridice în formare, lichidare, transformare	23
2.3.4. Entități colective fără personalitate juridică	26
Capitolul III. Pluralitatea de infractori	27
3.1. Noțiunea și tipurile pluralității de infractori	27
3.1.1. Aspecte introductive	27
3.1.2. Participația penală	29
3.1.2.1. Aspecte generale privind participația penală	29
3.1.2.2. Clasificarea tipurilor de participație penală	29
3.1.2.3. Formele legale ale participației	32
3.1.2.3.1. Considerații generale	32
3.1.2.4. Condițiile participației penale	33
3.1.2.4.1. Aspecte generale	33
3.1.2.4.2. Condițiile participației penale în special	34
3.1.2.4.3. Teorii și curente doctrinare privind participația penală	40
3.1.2.4.4. Autoratul și coautoratul	45
3.1.2.4.5. Instigarea	46
3.1.2.4.6. Complicitatea	47
3.1.2.4.7. Alte forme de participație penală	48
3.1.2.4.8. Infracțiuni ce nu pot fi comise în toate formele de participație	49
3.1.2.4.9. Participația improprie	51
3.1.2.4.10. Sancționarea penală a participanților	56
3.1.2.4.11. Cauzele de nepedepsire a participanților	57
Capitolul IV. Infractorul ca destinatar al legii penale	60
4.1. Dimensiunea personală a legii penale. Destinatarii legii penale	60
4.2. Imunități și inviolabilități penale	60
4.2.1. Imunități decurgând din dreptul internațional	61
4.2.2. Imunități decurgând din dreptul intern	66

PARTEA A II-A. Răspunderea penală

Capitolul I. Aspecte generale privind răspunderea penală.....	70
1.1. Noțiunea și caracteristicile răspunderii penale	70
1.1.1. Noțiunea răspunderii penale.....	70
1.1.2. Definiția răspunderii penale	72
1.1.3. Răspundere penală și responsabilitate.....	72
1.1.4. Caracteristicile răspunderii penale	74
1.1.5. Condițiile răspunderii penale	75
1.2. Principiile răspunderii penale	78
1.2.1. Principiul legalității răspunderii penale	79
1.2.2. Principiul egalității de tratament penal	79
1.2.3. Principiul răspunderii penale subiective	80
1.2.4. Principiul personalității răspunderii penale.....	80
1.2.5. Principiul proporționalității răspunderii penale	81
1.2.6. Principiul unicității răspunderii penale	82
1.2.7. Principiul prescriptibilității răspunderii penale.....	84
1.2.8. Principiul umanismului răspunderii penale.....	85
Capitolul II. Cauze care înlătură răspunderea penală.....	87
2.1. Noțiunea și caracteristicile cauzelor care înlătură răspunderea penală	87
2.2. Amnistia	89
2.3. Prescripția răspunderii penale.....	93
2.3.1. Noțiune.....	93
2.3.2. Termenele de prescripție a răspunderii penale.....	94
2.3.3. Cazurile de imprescriptibilitate a răspunderii penale	97
2.3.4. Efectele prescripției răspunderii penale	98
2.3.5. Incidente în curgerea termenului de prescripție a răspunderii penale.....	99
2.3.5.1. Întreruperea cursului prescripției răspunderii penale.....	99
2.3.5.2. Suspendarea cursului prescripției răspunderii penale	102
2.3.5.3. Cazuri speciale de suspendare	103
2.4. Lipsa și retragerea plângerii prelabile.....	104
2.4.1. Lipsa plângerii prelabile.....	104
2.4.1.1. Definiția și natura juridică a plângerii prelabile.....	104
2.4.1.2. Condițiile plângerii prelabile	106
2.4.1.3. Efectele plângerii prelabile	108
2.4.2. Retragerea plângerii prelabile	109
2.4.2.1. Noțiune și definiție	109
2.4.2.2. Condițiile retragerii plângerii prelabile.....	109
2.4.2.3. Efectele retragerii plângerii prelabile.....	111
2.5. Împăcarea	111
2.5.1. Noțiune și definiție.....	111
2.5.2. Condițiile împăcării.....	112
2.5.3. Efectele împăcării	114
2.6. Încheierea acordului de mediere.....	114
2.6.1. Noțiune, definiție și natura juridică a încheierii acordului de mediere	114
2.6.2. Caracteristicile procedurii medierii în cauzele penale	116
2.6.3. Efectele încheierii acordului de mediere.....	117

2.7. Cauzele de impunitate	118
2.8. Concursul cauzelor care înlătură răspunderea penală	118
Capitolul III. Înlocuirea răspunderii penale	120
3.1. Noțiunea de înlocuire a răspunderii penale. Paradigma depenalizării.....	120
3.2. Cauze care înlocuiesc răspunderea penală	122
Capitolul IV. Răspunderea penală a persoanei juridice	126
4.1. Noțiuni introductive privind răspunderea penală a persoanei juridice	126
4.2. Principiile răspunderii penale a persoanei juridice.....	127
4.2.1. Principiul legalității răspunderii penale a persoanei juridice	128
4.2.2. Principiul egalității de tratament. Probleme legate de angajarea răspunderii penale a anumitor categorii de persoane juridice. Imunități și discriminări	130
4.2.3. Nulla poena sine culpa și compatibilitatea sa cu răspunderea penală a persoanei juridice	131
4.2.4. Principiul caracterului personal al răspunderii penale	132
4.2.5. Non bis in idem – Principiul unicității răspunderii penale a persoanei juridice. Discuții privind cumulul răspunderii penale a persoanei juridice cu răspunderea penală a persoanei fizice	133
4.2.6. Principiul individualizării răspunderii penale a persoanei juridice	135
4.2.7. Principiul prescriptibilității răspunderii penale a persoanei juridice.....	135
4.3. Doctrina răspunderii penale a persoanei juridice. Modele de angajare a răspunderii penale a persoanei juridice	136
4.3.1. Modele antropomorfe.....	136
4.3.2. Modele constructiviste	137
4.4. Condițiile răspunderii penale a persoanei juridice	138
4.4.1. Condiția săvârșirii de către persoana juridică a unei fapte prevăzute de legea penală. Problema imputabilității fizice.....	139
4.4.2. Condiția ca fapta săvârșită de persoana juridică să constituie infracțiune. Domeniul răspunderii penale a persoanei juridice	140
4.4.3. Condiția ca persoana juridică să fi participat la săvârșirea infracțiunii în calitate de autor, instigator sau complice	142
4.4.4. Condiția prezenței elementului subiectiv. Dificultăți privind imputabilitatea psihică	143
4.4.5. Condiția neintervenției vreunei cauze care înlătură răspunderea penală	147
4.5. Caracterele răspunderii penale a persoanei juridice	147

PARTEA A III-A. SANCTIUNILE PENALE

Capitolul I. Sancțiunile penale aplicabile persoanei fizice	149
1.1. Sistemul sancțiunilor penale.....	149
1.2. Pedepsele.....	152
1.2.1. Noțiunea, caracterele și funcțiile pedepsei.....	152
1.2.2. Tipuri de pedepse	156
1.2.2.1. Aspecte generale.....	156
1.2.2.2. Pedepsele principale	159

1.2.2.3. Pedepsele complementare.....	175
1.2.2.4. Pedepsa accesorie.....	194
1.3. Măsurile educative	197
1.3.1. Temeiul răspunderii penale a minorilor	197
1.3.2. Condițiile răspunderii penale a minorului.....	198
1.3.3. Interesul superior al copilului	202
1.3.4. Măsurile administrative de protecție.....	204
1.3.5. Noțiunea, caracterele și funcțiile măsurilor educative	206
1.3.5.1. Măsurile educative – aspecte generale.....	206
1.3.5.2. Tipuri de măsuri educative	207
1.3.5.3. Evoluția istorică a regimului sancționator al minorului care răspunde penal.....	207
1.3.5.4. Serviciile de probațiune	212
1.3.5.5. Măsuri educative neprivative de libertate.....	214
1.3.5.6. Măsuri educative privative de libertate.....	218
1.3.5.7. Individualizarea măsurilor educative.....	222
1.3.5.8. Alte instituții cu relevanță în privința aplicării și executării măsurilor educative.....	222
1.3.5.9. Aspecte de practică judiciară privind individualizarea și aplicarea măsurilor educative.....	226
1.4. Măsurile de siguranță	229
1.4.1. Noțiunea, natura juridică, scopul și caracterele și scopul măsurilor de siguranță.....	229
1.4.2. Condiții pentru aplicarea măsurilor de siguranță	232
1.4.3. Tipuri de măsuri de siguranță.....	234
1.4.3.1. Clasificarea măsurilor de siguranță.....	234
1.4.3.2. Obligarea la tratament medical	235
1.4.3.3. Internarea medicală.....	237
1.4.3.4. Interzicerea ocupării unei funcții sau a exercitării unei profesii.....	239
1.4.3.5. Confiscarea specială	241
1.4.3.6. Confiscarea extinsă.....	249
Capitolul II. Sancțiunile penale aplicabile persoanei juridice	260
2.1. Noțiunea și caracterele sancțiunilor penale aplicabile persoanei juridice	260
2.2. Pedepsa principală aplicabilă persoanei juridice. Amenda.....	260
2.3. Pedepsele complementare aplicabile persoanei juridice	262
2.3.1. Caracterele și aplicarea pedepselor complementare în cazul persoanei juridice	262
2.3.2. Analiza pedepselor complementare aplicabile persoanei juridice	263
2.3.3. Alte instituții cu relevanță în aplicarea și executarea pedepselor aplicabile persoanei juridice	274

PARTEA A IV-A. INDIVIDUALIZAREA SANCTIUNILOR PENALE

Capitolul I. Aspecte generale privind individualizarea pedepselor	280
1.1. Noțiunea de individualizare a pedepselor.....	280
1.2. Tipuri de individualizare a pedepselor	281

Capitolul II. Individualizarea judiciară a pedepselor	283
2.1. Aspecte generale privind individualizarea judiciară a pedepselor	283
2.2. Analiza criteriilor generale de individualizare a pedepselor	284
2.3. Criterii speciale de individualizare a pedepselor	286
2.4. Sistemul circumstanțelor	286
2.4.1. Noțiune și tipuri de stări și circumstanțe	286
2.4.2. Circumstanțe atenuante	288
2.4.2.1. Circumstanțele atenuante legale	288
2.4.2.2. Circumstanțe atenuante judiciare	293
2.4.3. Circumstanțe agravante	294
2.4.4. Efectele circumstanțelor	302
2.4.4.1. Efectele circumstanțelor atenuante	302
2.4.4.2. Efectele circumstanțelor agravante	303
2.4.4.3. Concursul între cauzele de atenuare și cauzele de agravare	303
Capitolul III. Individualizarea executării pedepselor	306
3.1. Aspecte generale privind individualizarea executării pedepselor	306
3.2. Renunțarea la aplicarea pedepsei	306
3.2.1. Noțiunea și caracterele renunțării la aplicarea pedepsei	306
3.2.2. Condițiile renunțării la aplicarea pedepsei	308
3.2.3. Avertismentul	309
3.2.4. Efectele renunțării la aplicarea pedepsei	310
3.2.5. Anularea renunțării la aplicarea pedepsei	310
3.3. Amânarea aplicării pedepsei	311
3.3.1. Noțiunea și caracterele amânării aplicării pedepsei	311
3.3.2. Condițiile amânării aplicării pedepsei	312
3.3.3. Termenul de supraveghere. Măsuri de supraveghere și obligații	313
3.3.4. Serviciile de probațiune și rolul acestora	315
3.3.5. Revocarea amânării aplicării pedepsei	316
3.3.6. Anularea amânării aplicării pedepsei	316
3.3.7. Efectele amânării aplicării pedepsei	317
3.4. Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere	318
3.4.1. Noțiunea și caracterele suspendării executării pedepsei sub supraveghere	318
3.4.2. Condițiile suspendării executării pedepsei sub supraveghere	319
3.4.3. Termenul de supraveghere. Măsuri de supraveghere și obligații	320
3.4.4. Revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere	322
3.4.5. Anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere	323
3.4.6. Efectele suspendării executării pedepsei sub supraveghere	324
Capitolul IV. Individualizarea executării pedepselor după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare	325
4.1. Aspecte generale privind individualizarea executării pedepselor după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare	325
4.2. Liberarea condiționată	325
4.2.1. Noțiunea și caracterele liberării condiționate	325
4.2.2. Condițiile liberării condiționate	326
4.2.3. Termenul de supraveghere. Măsuri de supraveghere și obligații	331

4.2.4. Procedura liberării condiționate	332
4.2.5. Revocarea liberării condiționate	334
4.2.6. Anularea liberării condiționate.....	334
4.2.7. Efectele liberării condiționate	335

PARTEA A V-A. CAUZE CARE ÎNLĂTURĂ SAU MODIFICĂ EXECUTAREA PEDEPSELOR

Capitolul I. Noțiunea, caracteristicile și tipurile cauzelor care înlătură sau modifică executarea pedepselor.....	336
Capitolul II. Grațierea.....	338
2.1. Noțiunea, caracterele și tipurile grațierii	338
2.2. Grațierea individuală	339
2.3. Grațierea colectivă.....	340
2.4. Efectele grațierii	340
2.5. Privire comparativă între amnistia postcondamnatore și grațierea colectivă	342
Capitolul III. Prescripția executării pedepsei	344
3.1. Noțiunea și caracterele prescripției executării pedepsei.....	344
3.2. Termenele de prescripție a executării pedepsei	345
3.3. Incidente în curgerea termenului de prescripție a executării pedepsei	347
3.3.1. Întreruperea cursului prescripției executării pedepsei.....	347
3.3.2. Suspendarea cursului termenului de prescripție.....	348
3.4. Efectele prescripției executării pedepsei	349

PARTEA A VI-A. CAUZE CARE ÎNLĂTURĂ CONSECINȚELE CONDAMNĂRII

Capitolul I. Aspecte generale privind înlăturarea consecințelor condamnării	350
Capitolul II. Reabilitarea de drept.....	354
2.1. Noțiunea și condițiile reabilitării de drept	354
2.2. Analiza condițiilor reabilitării de drept	354
2.3. Efectele reabilitării de drept și aspecte procedurale	355
Capitolul III. Reabilitarea judecătorească	357
3.1. Noțiunea și condițiile reabilitării judecătorești.....	357
3.2. Termenele reabilitării judecătorești.....	358
3.3. Procedura reabilitării judecătorești.....	360
3.4. Anularea reabilitării judecătorești	361
3.5. Efecte ale reabilitării judecătorești	361
Capitolul IV. Reabilitarea în cazul persoanei juridice	363
4.1. Noțiunea și condițiile reabilitării în cazul persoanei juridice	363
4.2. Efectele reabilitării persoanei juridice.....	363
Bibilografie.....	365